

Gmina Cielądz

Prognoza oddziaływania na
środowisko Programu Ochrony
Środowiska dla Gminy Cielądz na lata
2014 – 2017 z perspektywą na lata
2018 – 2021

Projekt

Spis treści

1. Cel i zakres prognozy.....	3
2. Główne cele ocenianego dokumentu.....	4
3. Powiązania programu ochrony środowiska z innymi dokumentami	5
4. Stan środowiska przyrodniczego w gminie Cielądz	5
5. Główne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji programu gminnego	6
6. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym z punktu widzenia ocenianego dokumentu	7
7. Zmiana stanu środowiska w przypadku braku realizacji programu oraz przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko w razie jego realizacji	8
8. Rozwiązania alternatywne.....	8
9. Metody wykorzystane podczas sporządzania prognozy programu	9
10. Przewidywane oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji programu ochrony środowiska.....	11
11. Przewidywana analiza skutków realizacji postanowień programu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	12
12. Podsumowanie.....	14
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	15

1. Cel i zakres prognozy

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.poz.1235, z późn. zmianami) nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla strategicznych dokumentów, w tym planów i programów przyjmowanych przez organy administracji. W tym celu organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentu o charakterze strategicznym, jakim jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021, ma na celu optymalizację procesu planowania i rozwoju, poprzez dostarczenie na wczesnym etapie decyzyjnym informacji o wpływie na środowisko podejmowanych decyzji zawartych w przedmiotowym programie. Ocenie w niniejszej prognozie podlegają oddziaływania wynikające z zapisów programu, a nie wizja polityki ekologicznej gminy poprzez niego wprowadzanej. Zgodnie z wymaganiami ustawy dla pozostałych dokumentów ustalających kierunki i ramy rozwoju (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Strategia rozwoju gminy, Plan gospodarki ściekowej itp.) sporządzane są odrębne prognozy oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy zapisów programu ochrony środowiska na szczeblu gminnym, a więc dokumentu, który z założenia ma za zadanie określić zadania ograniczające negatywne skutki rozwoju i wspierające ochronę przyrody na jej terenie. Cel i działania uwzględnione w programie w większości nie powodują znaczących oddziaływań na środowisko i w związku z tym nie podlegają szczegółowej analizie w prognozie oddziaływania na środowisko.

Ze względu na specyfikę dokumentu objętego prognozą, skoncentrowano się w niej, zgodnie z wymaganiami art. 51. ustawy, na oczekiwanych efektach ekologicznych realizacji programu oraz przekształceniach środowiska w przypadku jego zaniechania. Jedną z podstawowych przesłanek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko (w ramach oceny strategicznej) jest jej włączenie w proces doskonalenia ocenianego dokumentu. W tym ujęciu prognoza jest jednym z elementów wieloetapowej procedury zmierzającej do wypracowania akceptowanych przez wszystkie strony, optymalnych w danych warunkach merytoryczno-prawnych, rozwiązań strategicznych. Większość zagadnień prognostycznych była na bieżąco rozpatrywana w trakcie sporządzania poszczególnych rozdziałów roboczej wersji programu ochrony środowiska.

2. Główne cele ocenianego dokumentu

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 17 nakłada na organy wykonawcze gmin obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska, uwzględniając wymagania zapisane w art. 14 ustawy odnoszące się do polityki ekologicznej państwa. Zgodnie z powyższym polityka ekologiczna państwa, a za nią programy niższego szczebla, powinny na podstawie aktualnego stanu środowiska, określić:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziomy celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Pierwszy program ochrony środowiska dla gminy Cielądz został przyjęty Uchwałą Nr XIII/113/2005 Rady Gminy Cielądz z dnia 9 lutego 2005 roku. Uchwałą Nr XXIX/136/2010 Rady Gminy w Cielądzu z dnia 27 stycznia 2010r. uchwalono kolejny dokument, będący aktualizacją poprzedniego programu: „Program ochrony środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”. Niniejszy Program stanowi aktualizację dokumentu z 2010 roku. Programy ochrony środowiska, podobnie jak politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na cztery lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne cztery lata. W związku z powyższym uzasadnione jest dokonanie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz.

Zakres gminnego programu ochrony środowiska ma odpowiadać zagadnieniom ujętym w Polityce Ekologicznej Państwa, z uwzględnieniem charakteru gminy, potrzeb i preferencji społeczności lokalnej, celów zawartych w programach regionalnych oraz możliwości finansowych gminy. Szczególną uwagę Program poświęca zagadnieniom należącym do zadań własnych gminy z zakresu ochrony środowiska. Opracowując niniejszy dokument uwzględniono programy wyższego rzędu dotyczące polityki ekologicznej prowadzonej na terenie kraju i województwa łódzkiego. Uwzględniono też zapisy strategii rozwoju Gminy Cielądz na lata 2014 - 2020. Program zawiera cele strategiczne wraz z kierunkami działań krótko – i długookresowych, które uwzględniają przede wszystkim zadania własne gminy z zakresu ochrony środowiska, oraz pozostałe kierunki działań, których realizację gmina prowadzić będzie na zasadzie ich inicjowania i współpracy z innymi organami administracji

rządowej i samorządowej oraz podmiotami gospodarczymi. W Programie przedstawiono aktualny stan wszystkich niezbędnych elementów środowiska i m.in. na tej podstawie sprecyzowano cele i działania gminy w okresie jego realizacji. Program określa cele strategiczne – do roku 2021 oraz szczegółowe kierunki działań w krótkookresowym terminie – lata 2014-2017 wraz ze wskaźnikami ich realizacji oraz szczegółowym harmonogramem określającym nakłady finansowe na wyspecyfikowane w nim działania. Przedstawiono też możliwości dostępnych, poza budżetem gminy, źródeł finansowania przedmiotowego Programu.

3. Powiązania programu ochrony środowiska z innymi dokumentami

Program ochrony środowiska powinien uwzględniać zapisy programów wyższego szczebla tzn. powiatowych i wojewódzkich oraz ogólne wskazówki wynikające z polityki ekologicznej państwa. Ze względu na trwające równoległe prace nad aktualizacją programu powiatowego, w Programie i niniejszej prognozie odnoszono się przede wszystkim do Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 w swojej zawartości uwzględnia wszystkie cele, kierunki działania i zadania określone w tych dokumentach.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy programu, jako dokumentu o randze strategicznej, a nie poszczególnych zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w nim ujętych. Dla każdej inwestycji mogącej powodować istotne zmiany w środowisku wykonywane są odpowiednie oceny oddziaływania na środowisko na podstawie odrębnych przepisów. Dodatkowo prognozy sporządzane są dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) i strategii rozwoju gminy.

4. Stan środowiska przyrodniczego w gminie Cielądz

W omawianym Programie przedstawiono stan środowiska, opierając się w głównej mierze na badaniach monitoringowych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa łódzkiego przez organy inspekcji ochrony środowiska – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, których rezultaty publikowane są w corocznych raportach o stanie środowiska. Stan środowiska został uwzględniony w każdym rozdziale tematycznym traktującym o danym elemencie środowiska, jako stan wyjściowy.

Na podstawie prowadzonych badań monitoringowych wód powierzchniowych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi należy stwierdzić, że stan wód rzeki Rylki, płynących przez teren Gminy Cielądz, jest zły. Ocena wód rzeki Rylki pod względem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych nie wypadła korzystnie. Wody te nie spełniają wymagań dla bytowania ryb zarówno karpiowatych, jak i łososiowatych. Ocena eutrofizacji wód Rylki nie wypada też zadowalająco. Wody te należy klasyfikować jako wody eutroficzne. Ocena stanu wód podziemnych Gminy Cielądz dokonana przez WIOŚ w Łodzi w latach 2007 - 2010 roku nie wypada zadowalająco. Od 2008 roku obserwuje się pogorszenie jakości wód do klasy IV. Stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy jest zadowalający z uwagi na brak poważnych emitentów i przede wszystkim rolniczy charakter gminy. Na terenie gminy nie występują zakłady przemysłowe zaliczane do szczególnie uciążliwych, powodujące zagrożenie środowiska emisją do powietrza. Gmina Cielądz została zaliczona do tzw. strefy łódzkiej ze względu na ocenę jakości powietrza, a na podstawie stanu jakości powietrza uzyskanego na podstawie modelowania matematycznego nie wymaga tworzenia programów ochrony powietrza. Znacznymi źródłami zanieczyszczeń komunikacyjnych, pochodzących z silników spalinowych poruszających się pojazdów samochodowych są: droga wojewódzka nr 707 Nowe Miasto – Rawa Mazowiecka oraz drogi powiatowe i lokalne drogi gminne. Na terenie gminy aktualnie nie występują tereny skażone metalami ciężkimi w stopniu wymagającym rekultywacji. Zawartość siarki w glebach gminy wskazuje na to, że pod tym względem obszar gminy należy do słabo zagrożonych.

5. Główne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji programu gminnego

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska odnoszących się do terenu Gminy Cielądz należy zaliczyć:

- zła jakość wód powierzchniowych płynących,
- problematyka gospodarki odpadami, w tym w szczególności obecność wyrobów azbestowych (eternitu) na poszyciach dachowych budynków na terenie gminy,
- obniżona jakość powietrza atmosferycznego, związana z emisjami lokalnymi (niska emisja z gospodarstw domowych,

6. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym z punktu widzenia ocenianego dokumentu

Do podstawowych celów, których realizacja na szczeblu wspólnotowym i krajowym bezpośrednio określa zadania na szczeblu gminy można zaliczyć:

- gospodarkę odpadami komunalnymi,
- ochronę bioróżnorodności,
- poprawę czystości wód, ochrona zasobów wód,
- ograniczenie lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, ze szczególnym uwzględnieniem substancji niebezpiecznych oraz gazów cieplarnianych,
- rozwój odnawialnych źródeł energii zmierzających o ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego,
- ograniczenie energo- i materiałochłonności gospodarki (przemysł, komunikacja, usługi),
- edukację ekologiczną.

Ze względu na hierarchizację programów ochrony środowiska, cele określone na szczeblu wspólnotowym i krajowym, uwzględniane są w kolejnych dokumentach na poziomie wojewódzkim i powiatowym. Gminny program ochrony środowiska, przy wyborze celów i działań na poziomie lokalnym, uwzględnia zapisy powyższych dokumentów. Zadania programu uwzględniają włączanie się władz lokalnych w działania koordynowane regionalnie. Zapewnia to lepsze wykorzystanie środków finansowych (w tym zagranicznych) i maksymalizację efektu ekologicznego. Ważnymi, z punktu widzenia hierarchii działań lokalnych, są przyjęte w dokumentach UE i polityce energetycznej kraju, docelowe wskaźniki udziału energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym kraju oraz standardy w zakresie oszczędzania energii i surowców. Działania w tym zakresie bilansowane są na szczeblu krajowym, jednak istotną rolę odgrywa optymalne wykorzystanie lokalnych możliwości w tym zakresie. W programie uwzględniono zarówno aspekty rozwoju odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne i propagowanie stosowania odnawialnych źródeł energii).

7. Zmiana stanu środowiska w przypadku braku realizacji programu oraz przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko w razie jego realizacji

Cele i zadania uwzględnione w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021 mają na celu optymalne wykorzystanie środków dostępnych na szczeblu gminnym, dla osiągnięcia jak najwyższej jakości środowiska. Wybór priorytetów i harmonogram realizacyjny określają politykę ekologiczną gminy. Do najważniejszych znaczących skutków zaniechania realizacji Programu można zaliczyć:

- obniżenie standardu życia mieszkańców poprzez niekontrolowany wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, wód oraz gleby,
- postępujące obniżenie jakości powietrza na terenach zabudowanych, wynikające z zaniechania wykorzystania odnawialnych źródeł energii i możliwości oszczędzania energii, przy rozwoju zabudowy mieszkaniowej i wzroście gęstości zaludnienia,
- degradacja wód powierzchniowych i gruntowych, na skutek niekontrolowanego odprowadzania ścieków z gospodarstw niepodłączonych do kanalizacji,
- degradacja obszarów o wysokiej bioróżnorodności w wyniku zaniechania lub niewłaściwej ochrony na etapie planowania przestrzennego i realizacji poszczególnych inwestycji,
- braku wzrostu poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców i rozwoju negatywnych wzorców konsumpcji,
- ograniczenie inicjatyw obywatelskich w zakresie ochrony środowiska i promocji rozwoju zrównoważonego, obniżenie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska mieszkańców i wrażliwości na działania zagrażające jego jakości.

Zmiana stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu będzie wiązała się głównie z nieosiągnięciem pozytywnych efektów ekologicznych, pogorszenia jego stanu poprzez niedotrzymywanie dopuszczalnych standardów, co w konsekwencji prowadzić będzie do pogorszenia się komfortu bytowania mieszkańców gminy.

8. Rozwiązania alternatywne

Program ochrony środowiska jest deklaracją polityki ekologicznej gminy oraz zawiera harmonogram realizacji prowadzonych na jej terenie działań w zakresie ochrony

i kształtowania środowiska. Na zakres i charakter dokumentu wpływają zarówno wymagania polityki ekologicznej państwa, uwarunkowania lokalne, możliwości organizacyjne i finansowe gminy, jak i sprecyzowane w Programie preferencje władz lokalnych i społeczeństwa. Ze względu na teoretycznie niemal nieograniczoną liczbę wariantów sporządzanego dokumentu, występuje zasadnicza trudność zarówno w określeniu „optymalności” proponowanych rozwiązań jak i wskazaniu głównych rozwiązań alternatywnych. Każdy opracowywany program ochrony środowiska, na każdym szczeblu, jest „kompromisem” pomiędzy potrzebami, a możliwościami ograniczonymi przez kompetencje poszczególnych organów samorządowych oraz możliwościami finansowymi, w tym przypadku gminy. Realizacja części zadań wpływających na poprawę stanu środowiska opiera się w znacznej mierze na przesłankach społecznych i gospodarczych w oparciu o przyjętą wcześniej wizję rozwoju. Dbłość o środowisko jest obowiązkiem gminy, jednak nie jest jej podstawowym zadaniem, a następuje w trakcie realizacji celów społecznych i gospodarczych. Praktycznie dla wszystkich zadań pozainwestycyjnych zawartych w obecnym harmonogramie ważniejsze od wskazania w trakcie sporządzania Programu (co cztery lata) rozwiązań alternatywnych jest elastyczność w dostosowaniu sposobu realizacji programu do zmieniających się warunków gospodarczych i technologicznych oraz pojawiających się inicjatyw lokalnych. W osiągnięciu poprawy stanu środowiska ważne jest aktywne wykorzystanie pojawiających się możliwości włączenia w działania koordynowane na poziomie powiatowym i wojewódzkim.

9. Metody wykorzystane podczas sporządzania prognozy programu

Dla zapewnienia odpowiedniej roli ochrony środowiska w procesie planowania i zarządzania UE przyjęła Dyrektywę w sprawie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (2001/42/WE). Głównym celem określonym w artykule 1 dyrektywy jest: „...zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do włączenia aspektów środowiskowych w proces przygotowania oraz formalnej akceptacji planów i programów w celu wspierania zrównoważonego rozwoju poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą Dyrektywą dokonywana jest ocena oddziaływania na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą w sposób znaczący oddziaływać na środowisko.” Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentu strategicznego ma na celu ocenę skutków środowiskowych podejmowanych działań na jak najwcześniejszym etapie procesu decyzyjnego. Zakres i metodyka prognozy dostosowywane są do charakteru

oceniań dokumentu i etapu planowania, którego dotyczy. W niniejszej Prognozie określono aktualny stan środowiska obszaru objętego programem oraz wskazano główne problemy związane z gospodarowaniem środowiskiem. W ocenie potencjalnego wpływu zapisów programu na środowisko zastosowano między innymi jedną z metod opisowych OOS – macierz oddziaływań. Ze względu na stwierdzony na wstępnym etapie prognozy brak istotnych, negatywnych oddziaływań na środowisko zapisów programu nie stosowano metod ilościowych i modelowania potencjalnych skutków. Zapisy programu z założenia stanowią ramy dla przyszłych inwestycji mogących znacząco wpłynąć na środowisko głównie poprzez wskazanie ograniczeń działalności gospodarczej, ze względu na potrzeby ochrony środowiska. Proces tworzenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz oparty jest na analizie dokumentów wyższego rzędu oraz strategicznych dokumentów gminnych, wśród których najważniejszymi są:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012
- Strategia rozwoju Gminy Cielądz na lata 2014 - 2020 w aspekcie konsekwencji dla środowiska.

Dokonano analizy w zakresie najważniejszych etapów realizacji działań proekologicznych:

- Sprecyzowanie potrzeb gminy w oparciu o analizę stanu środowiska, zadań wchodzących w zakres działalności gminy, raportu z wykonania Programu oraz zapisów programów wyższego rzędu,
- Sformułowanie celów strategicznych do 2021 roku wraz z kierunkami działań w latach 2014 - 2017 roku i listy konkretnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2014 - 2021, wraz z instytucjami odpowiedzialnymi za ich realizację, kosztami i źródłami finansowania,
- Sformułowanie wskaźników monitorowania Programu,
- Określenie terminów przygotowania raportów z wykonania Programu,
- Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest niniejszy Program,
- Uzyskanie opinii Zarządu Powiatu Rawskiego dla niniejszego Programu,
- Przyjęcie "Programu " uchwałą Rady Gminy Cielądz.

Niniejszy Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz, a w szczególności cele krótkookresowe i harmonogram działań koncentrują się na zadaniach wchodzących w zakres działalności gminy lub wynikających z wymagań programu powiatowego. Zadania dla gminy

(w szczególności zadania ciągłe) odniesiono do zapisów wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012 oraz Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020.

10. Przewidywane oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji programu ochrony środowiska

Celem głównym programów ochrony środowiska, opracowywanym cyklicznie na różnych szczeblach, jest poprawa stanu środowiska. Z realizacją przedmiotowego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz nie wiążą się znaczące, negatywne oddziaływania na środowisko. Planowane działania inwestycyjne i nieinwestycyjne zmierzające do ograniczenia uciążliwości dla środowiska, nie powodują znaczących skutków ubocznych wpływających negatywnie na komponenty środowiska. Do znaczących oddziaływań pozytywnych realizacji zapisów Programu można zaliczyć:

- zachowanie i poprawę bioróżnorodności gminy,
- ograniczenie emisji przemysłowych i komunalnych w zakresie hałasu, zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb,
- ukierunkowanie stylu życia mieszkańców w kierunku optymalizacji użytkowania zasobów środowiska, rozwoju społecznych inicjatyw ochrony przyrody i poprawnego kształtowania siedlisk przyrodniczych na terenach prywatnych.

Są to cele ogólne, otwarte, wyznaczające priorytety rozwoju i działań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska na najbliższe osiem lat. Przy ich realizacji możliwe i konieczne jest przyjęcie zasady ciągłego doskonalenia, przyjmowanej jako podstawę zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego. Powyższy charakter polityki ekologicznej został podkreślony przez zdefiniowanie celów operacyjnych, umożliwiających elastyczny dobór działań, w zależności od możliwości technicznych i finansowych oraz zmian w gospodarce krajowej i międzynarodowej. Średniookresowe cele strategiczne oraz kierunki działań krótkookresowych (najbliższe 4 lata) zostały sprecyzowane i przedstawione w harmonogramie działań na lata 2014-2021. Działania te zostały podane analizie oddziaływania na środowisko z punktu widzenia realizacji Programu mając przede wszystkim na względzie działania krótkoterminowe.

Analiza prognostyczna realizacji programu nie przewiduje żadnych oddziaływań negatywnych dla wszystkich rozpatrywanych elementów środowiska. Poprawa stanu

środowiska, jaka jest przewidywana po realizacji Programu jest dla wszystkich elementów o charakterze długotrwałym i stałym oraz skumulowanym (oprócz krajobrazu, klimatu, zasobów naturalnych i dóbr materialnych). Na ludzi, zwierzęta, wodę i powietrze realizacja Programu będzie oddziaływać bezpośrednio. Pośrednio na różnorodność biologiczną, rośliny, powierzchnię ziemi, klimat, dobra materialne i oddziaływanie synergiczne. Natomiast równoległe oddziaływanie wtórne będzie miało miejsce w przypadku zwierząt, roślin, krajobrazu, klimatu, zasobów naturalnych i dóbr materialnych. Zatem proponowane działania w ramach Programu w sposób korzystny powinny przyczynić się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Cielądz.

11. Przewidywana analiza skutków realizacji postanowień programu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

W omawianym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021 zamieszczone zostały propozycje wskaźników realizacji poszczególnych krótkookresowych działań przewidzianych na lata 2014-2017. Wskaźniki te zostały przedstawione zarówno dla sprecyzowanych priorytetów polityki ekologicznej gminy, jak i pozostałych kierunków działań. Na ich podstawie będzie można ocenić skutki realizacji Programu dla środowiska, dla poszczególnych zadań (działań), jak i ogólnych trendów w zakresie jakości środowiska. Z jednej strony część zaproponowanych wskaźników bezpośrednio dokumentuje aktualny stan środowiska, i może być wykorzystana do analiz porealizacyjnych, z drugiej konieczna jest całościowa ocena przekształceń środowiska, uwzględniająca między innymi trendy regionalne. Opracowanie takie może być sporządzane w postaci analizy opartej o okresowe inwentaryzacje przyrodnicze gminy i dokumentacje sporządzane w trakcie opracowywania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Skutki dla środowiska wynikające z realizacji Programu należy oszacować w oparciu o poniższą listę wskaźników.

Wskaźniki jakości środowiska:

- jakość wód rzeki Rylki,
- jakość powietrza atmosferycznego w strefie oceny jakości powietrza – Strefa Łódzka,
- jakość wód podziemnych,
- powierzchnia terenów chronionych,

Wskaźniki presji na środowisko:

- stopień skanalizowania gminy,
- stopień zwodociągowania gminy,
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej,
- ilość surowców wtórnych z zebranych odpadów komunalnych,
- ilość usuniętego eternitu,
- liczba instalacji energetycznego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- długość zmodernizowanych dróg gminnych,
- ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk,
- ilość miejsc, gdzie przekroczony jest dopuszczalny poziom promieniowania niejonizującego,
- ilość i obszar zabezpieczonych terenów osuwiskowych,
- liczba wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, w tym związanych z transportem drogowym.

Wskaźniki trendów zmian:

- ilość zbieranych odpadów komunalnych w ciągu roku,
- liczba nasadzeń drzew i krzewów na terenie gminy,
- liczba dzieci/młodzieży biorąca udział w cyklicznych akcjach edukacyjnych, ilość przeprowadzonych akcji, konkursów itp. przy współpracy z organami gminy,
- średniodobowe natężenie ruchu samochodowego na drodze nr 707,
- udział terenów objętych ochroną prawną w stosunku do całkowitej powierzchni gminy.

Częstotliwość przeprowadzania takiej oceny zawarta jest w ustawie prawo ochrony środowiska, gdzie określono, że co dwa lata organ wykonawczy gminy zobowiązany jest do sporządzania raportu z realizacji programu ochrony środowiska uchwalonego przez radę danej gminy. Zatem raport ten, w konkretnym przypadku przedkładany będzie Radzie Gminy Cielądz, która w ten sposób czuwać będzie nad realizacją przez organ wykonawczy gminy (Wójt Gminy Cielądz), uchwalonego przez siebie Programu Ochrony Środowiska.

Na terenie Gminy Cielądz działania i przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska stale zmierzają w kierunku poprawy stanu środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami, w tym ograniczenia materiałochołności, wodochłności, energochłności i emisji zanieczyszczeń. Szczególnym celem polityki ekologicznej Gminy jest ograniczanie

szkodliwych czynników wpływających na zdrowie i zapobieganie zagrożeniom zdrowia poprzez poprawę stanu powietrza atmosferycznego, ochronę przed biologiczno - chemicznym zanieczyszczeniem gleb i wód, właściwą gospodarkę odpadami, ochronę przed hałasem oraz zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

12.Podsumowanie

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021”, wykazała brak istotnych, negatywnych skutków dla środowiska wynikających z jego realizacji. Brak realizacji tego Programu może przyczynić się do pogorszenia stanu środowiska na terenie gminy. Przewidywane pozytywne zmiany w środowisku osiągnięte poprzez wykonanie przedmiotowego Programu dotyczą:

- zachowania bioróżnorodności środowiska, zarówno na obszarach poddanych ochronie prawnej (rezerwaty, obszary sieci Natura 2000), jak i na terenach pozostałych (obszary produkcji rolniczej, tereny zabudowane),
- poprawy jakości wód powierzchniowych, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego,
- ograniczenia presji na środowisko w wyniku wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców i rozwoju modelu zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Skutki realizacji Programu mogą być monitorowane z wykorzystaniem zaproponowanych wskaźników jakości środowiska, wskaźników presji na środowisko i wskaźników dotyczących trendów zmian w środowisku. Ze względu na komplementarny charakter zapisów Programu, względem innych dokumentów strategicznych uchwalonych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym, analiza porealizacyjna skutków środowiskowych powinna opierać się nie tylko na zaproponowanych wskaźnikach, lecz również na specjalistycznych dokumentach i opracowaniach określających regionalne trendy zmian środowiskowych. Realizacja zapisów Przedmiotowego Programu nie powoduje wystąpienia transgranicznych oddziaływań na środowisko.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza dotyczy zapisów „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz na lata 2014-2017, z perspektywą na lata 2018 - 2021”. Jest to program opracowywany na szczeblu gminnym, a więc jest dokumentem, który z założenia ma za zadanie określić zadania ograniczające negatywne skutki rozwoju i wspierające ochronę przyrody na jej terenie. Ze względu na specyfikę dokumentu objętego prognozą, skoncentrowano się w niej, zgodnie z wymaganiami art. 51. ustawy, na oczekiwanych efektach ekologicznych realizacji programu oraz przekształceniach środowiska w przypadku jego zaniechania. Zakres gminnego programu ochrony środowiska ma odpowiadać zagadnieniom ujętym w Polityce Ekologicznej Państwa, z uwzględnieniem charakteru gminy, potrzeb i preferencji społeczności lokalnej, celów zawartych w programach regionalnych oraz możliwości finansowych gminy. Szczególną uwagę Program poświęca zagadnieniom należącym do zadań własnych gminy z zakresu ochrony środowiska. Opracowując Program uwzględniono programy wyższego rzędu dotyczące również polityki ekologicznej prowadzonej na szczeblu województwa łódzkiego i powiatu rawskiego. Uwzględniono też zapisy strategii rozwoju Gminy Cielądz na lata 2014 – 2020. Program zawiera priorytety polityki ekologicznej gminy, które uwzględniają przede wszystkim zadania własne gminy z zakresu ochrony środowiska, oraz pozostałe kierunki działań, których realizację gmina prowadzić będzie na zasadzie ich inicjowania i współpracy z innymi organami administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotami gospodarczymi. Przedmiotowy Program uwzględnia zapisy programów wyższego szczebla tzn. powiatowego i wojewódzkich oraz ogólne wskazówki wynikające z polityki ekologicznej państwa. Stan środowiska na obszarze gminy Cielądz jest zróżnicowany. Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska odnoszących się do terenu Gminy Cielądz należy zaliczyć:

- niezadawalająca jakość wód powierzchniowych płynących oraz wód stanowiących zasoby wody pitnej,
- problematyka gospodarki odpadami, w tym obecność wyrobów azbestowych (eternitu) na jeszcze zbyt wielu poszyciach budynków na terenie gminy,
- obniżona jakość powietrza atmosferycznego, związana z emisjami lokalnymi (niska emisja z gospodarstw domowych),
- zagrożenie bioróżnorodności na terenach leśnych, rolniczych oraz na obszarach zabudowanych,

- silna presja na środowisko przyrodnicze, w tym obszary prawnie chronione, związana z rozwojem obszarów zabudowy mieszkaniowej, terenów komunikacyjnych i obiektów przemysłowych,
- wymagania dotyczące zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym kraju, wdrażanie odpowiednich rozwiązań na szczeblu lokalnym.

Cele i zadania uwzględnione w Programie mają na celu optymalne wykorzystanie środków dostępnych na szczeblu gminnym, dla osiągnięcia jak najwyższej jakości środowiska. Zapisy Programu stanowią ramy dla przyszłych inwestycji mogących znacząco wpłynąć na środowisko. Proces tworzenia niniejszego "Programu ..." oparty był na szeregu elementów, wśród których najważniejszymi są programy ochrony środowiska dla kraju, województwa łódzkiego i powiatu rawskiego. Analizowane były również dokumenty strategiczne gminy. Korzystano z raportów o stanie środowiska w województwie łódzkim. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cielądz, a w szczególności cele krótkookresowe i harmonogram działań koncentrują się na zadaniach wchodzących w zakres działalności gminy lub wynikających z wymagań programu wojewódzkiego. Z realizacją przedmiotowego Programu nie wiążą się znaczące, negatywne oddziaływania na środowisko. Planowane działania inwestycyjne i nieinwestycyjne zmierzające do ograniczenia uciążliwości dla środowiska, nie powodują znaczących skutków ubocznych wpływających negatywnie na komponenty środowiska. Do znaczących oddziaływań pozytywnych realizacji zapisów Programu można zaliczyć:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunalnych w zakresie, ochrony powietrza, wód i gleb,
- ukierunkowanie stylu życia mieszkańców w kierunku optymalizacji użytkowania zasobów środowiska, rozwoju społecznych inicjatyw ochrony przyrody i poprawnego kształtowania siedlisk przyrodniczych na terenach prywatnych.

Są to cele ogólne, otwarte, wyznaczające priorytety rozwoju i działań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska na najbliższe osiem lat. Przy ich realizacji możliwe i konieczne jest przyjęcie zasady ciągłego doskonalenia, przyjmowanej jako podstawę zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego. Przedstawiony w Programie charakter polityki ekologicznej Gminy Cielądz został określony przez zdefiniowanie celów operacyjnych, umożliwiających elastyczny dobór działań, w zależności od możliwości technicznych i finansowych gminy. Realizacja zapisów omawianego Programu powinna spowodować

poprawę stanu środowiska na obszarze Gminy Cielądz, przyczyniając się do podniesienia komfortu życia jej mieszkańców na terenie gminy, zgodnie z zasadą ekorozwoju.